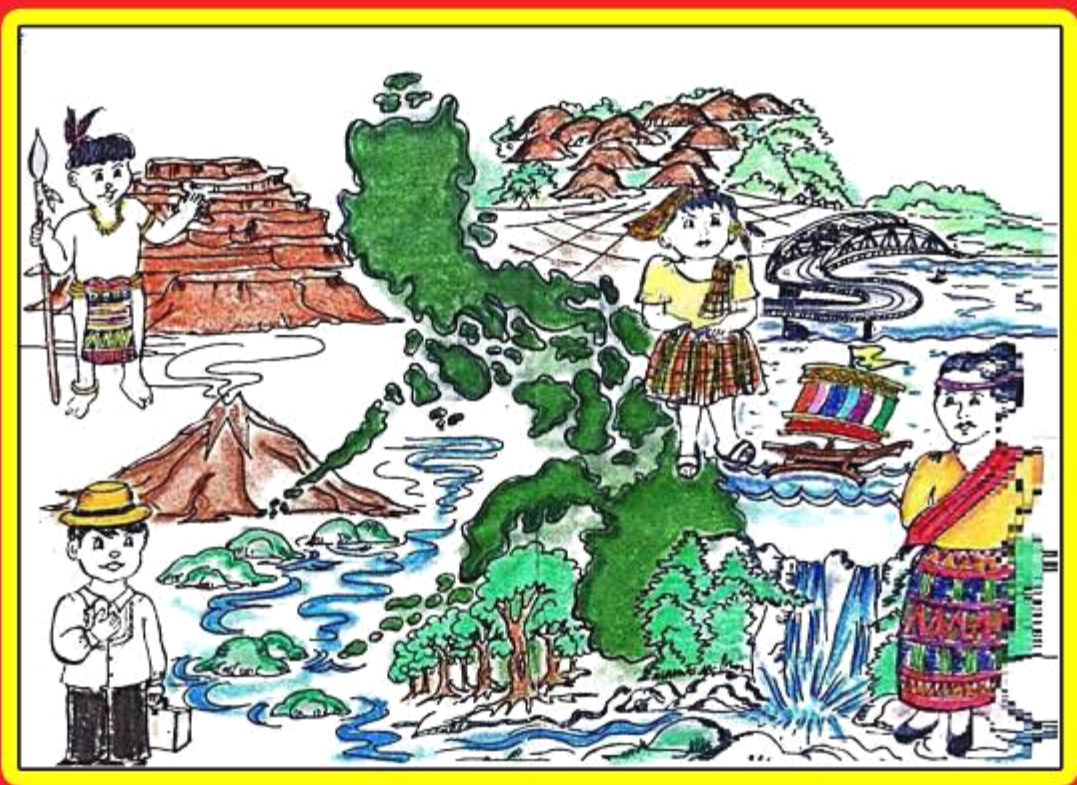

ARALING PANLIPUNAN

Kagamitan ng Mag-aaral Sinugbuanong Binisaya

2

Araling Panlipunan

Kagamitan ng Mag-aaral

Sinugbuanong Binisaya

Ang kagamitan sa pagtuturong ito ay magkatuwang na inihanda at sinuri ng mga edukador mula sa mga publiko at pribadong paaralan, kolehiyo, at / o unibersidad. Hinihikayat namin ang mga guro at ibang nasa larangan ng edukasyon na mag-email ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon sa action@deped.gov.ph.

Mahalaga sa amin ang inyong mga puna at mungkahi.

Kagawaran ng Edukasyon
Republika ng Pilipinas

**Araling Panlipunan– Ikalawang Baitang
Kagamitan ng Mag-aaral sa Sinugbuanong Binisaya
Unang Edisyon, 2013
ISBN: 978-971-9990-92-5**

Paunawa hinggil sa karapatang-sipi. Isinasaad ng Seksiyon 176 ng Batas Pambansa Bilang 8293: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang sipi sa ano mang akda ng Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng pamahalaan o tanggapang kung saan ginawa ang isang akda upang magamit sa pagkakakitaan ang nasabing akda. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang patawan ng bayad na *royalty* bilang kondisyon.

Ang mga akda / materyales (mga kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand names*, tatak o *trademarks*, atbp.) na ginamit sa aklat na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsikapang mahanap at mahingi ang pahintulot ng mga may karapatang-ari upang magamit ang mga akdang ito. Hindi inaangkin ni kinakatawan ng mga tagapaglathala (*publisher*) at may-akda ang karapatang-aring iyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Br. Armin A. Luistro FSC
Pangalawang Kalihim: Yolanda S. Quijano, Ph.D

Mga Bumuo ng Kagamitan ng Mag-aaral

Writers: Djhoane C. Aguilar, Agnes A. Sagsagat, Geraldine B. Carcallas, and Joan Borgonia

Editor: Emily Grace B. Flores

Illustrator: Ma. Ninfa G. Rosel

Layout Artist: Leigh Jay P. Cubar, Alberto M. Adlawan, Sheila Marie Laurel

Consultant: Emelita S. Salvado

Team Leader: Gloria D. Benigno, Ed.D., CESO IV

Members: Minerva T. Fabros, Ed. D., Danilo M. Canda, Ed.D.

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat (DepEd-IMCS)

Office Address: 2nd Floor Dorm G, PSC Complex
Meralco Avenue, Pasig City
Philippines 1600

Telefax: (02) 634-1054 o 634-1072

E-mail Address: imcsetd@yahoo.com

PAGHAHANDOG

Ang *Learner's Material* na ito ay bunga ng pagtitiyaga at pagmamahal ng mga gurong manunulat mula sa ibat-ibang Division ng Rehiyon XI.

Ito ay inihahandog na gabay para sa mga Guro na may layuning mapagaan ang kanilang pagtuturo. Isa rin itong inspirasyon upang maisakatuparan ang hangarin na mabigyan ng sapat at wastong kaalaman ang mga mag-aaral.

At sa lahat ng mga taong tumulong, naging bahagi at naging inspirasyon upang ito ay maisakatuparan.

Mga Manunulat

TALAMDAN SA PAGTULUN-AN

YUNIT III: Buhay Komunidad: Hanapbuhay at Pamumuno

Module 1: Mga Hanapbuhay sa Komunidad

Pagtulun-an 1	Bahandi sa Kinaiyahan	2
Pagtulun-an 2	Klase sa Bahandi sa Kinaiyahan	7
Pagtulun-an 3	Mga Bahandi sa Kinaiyahan Gikan sa Hulma sa Yuta ug tubig	11
Pagtulun-an 4	Mga Produkto sa Komunidad	14
Pagtulun-an 5	Bahandi sa Kinaiyahan sa Komunidad	18
Pagtulun-an 6	Panginabuhi sa Komunidad	22
Pagtulun-an 7	Koneksyon sa Panginabuhi ug Palibot	24
Pagtulun-an 8	Sugilanon sa Nanginabuhi	28
Pagtulun-an 9	Epekto sa Panginabuhi sa Pamilya ug Komunidad	30

Pagtulun-an 10	Sukaranong Panginabuhi sa Pamilya	33
Pagtulun-an 11	Yanong Badyet sa Pamilya	36
Pagtulun-an 12	Panginabuhi ug Panginahanglan sa Pamilya	42

YUNIT III

**Buhay Komunidad:
Hanapbuhay at Pamumuno**

MODULE 1: MGA PANGINABUHI SA KOMUNIDAD

Pagtulun-an 1 : Bahandi sa Kinaiyahan

Balik Lantaw

Kinsay nagbuhat sa mga pagbag-o nga nahitabo sa imong komunidad?

KANIADTO

KARON

Pag-aghat

Mag-awit kita.

KINSAY NAGBUHAT?

Kinsay nagbuhat sa isda, sa isda, sa isda?

Kinsay nagbuhat sa isda? Ang Diyos lamang.

Susiha Kini

Bahandi sa Kinaiyahan

Nakakita na ba mo ani nila sa personal? Asa man?
Nganong nabuhat man kining mga butanga?
Unsa ang tawag niining mga butanga?

Hinumdomi Kini

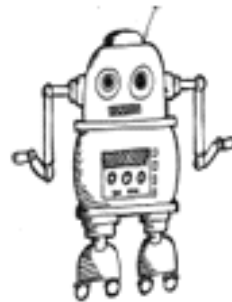
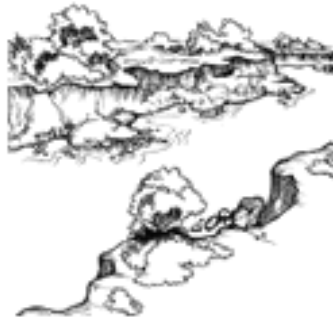
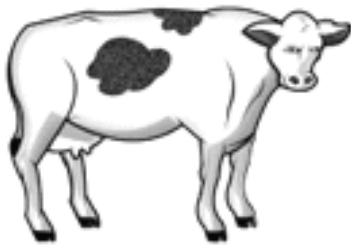
Bahandi sa Kinaiyahan ang tawag sa mga butang nga binuhat sa Diyos nga makahatag og maayong panginabuhian sa mga taong nagpuyo sa usa ka dapit. Pananglit niini ang mga bukid, yuta, suba, dagat ug uban pa.

Kinahanglan ampingan kining mga bahandia kay dili makahimo ang tawo niini. Sa panahon nga ang kinaiyahan maabusos o madaot na, wala nay sikinsa pa nga makapuli niini nga mga butang.

Sulayi Kini

Nganli ang mga butang nga nahisakop sa mga bahandi sa kinaiyahan.

Paghanas

Basaha ang matag hugpulong. Isulat sa imong papel ang **TAMA** kung husto ang iyahang pasabot. Kung dili husto, isulat ang **MALI**.

1. Ang kinaiyahan binuhat sa Diyos ug tawo.

2. Apil sa bahandi sa kinaiyahan ang barko nga naglutaw sa lawod.
3. Dili gayod madaut ang mga bahandi sa kinaiyahan.
4. Ang bahandi sa kinaiyahan makahatag og panginabuhian sa mga tawo.
5. Ang bukid, suba ug lasang nahiapil sa mga bahandi sa kinaiyahan.

Pagtulun-an 2 : Klase sa Bahandi sa Kinaiyahan

Balik Lantaw

Unsa ang buot ipasabot sa Bahandi sa Kinaiyahan?
Nganong gitawag man sila nga mga bahandi?
Kinsa ang naghimo niining mga butanga?
Unsa ang ilang importansya sa kinabuhi sa tawo?

Pag-aghat

Basaha ang balak.

Bahandi sa Kinaiyahan

- I. Dakong pasalamat
Bahanding nadawat
Sa Diyos nga gamhanan
Sa kinaiyahan
- II. Bahandi sa yuta
Bahandi sa dagat
Atong atimanon
Sa tanang panahon

Kantaha ang liriko sa tula gamit ang tono sa *Leron*,
Leron Sinta.

Susiha Kini

Daghan ka og makita nga mga bahandi sa kinaiyahan. Pila ka klase kini nga mga bahandi?

Buhata Kini

Paminaw sa imong magtutudlo kon unsaon paghimo ang inyong buluhaton.

Andam na ba ka? Magdula na ta!

Timan-i Kini

Bahandi sa Yuta

ang tawag sa mga bahandi sa kinaiyahan nga makita sa ibabaw ug ilalom sa yuta. Pananglit niini ang mga hayop nga nagpuyo sa yuta, kahoy, bulawan, tanom, bukid, ug uban pa.

Bahandi sa Tubig

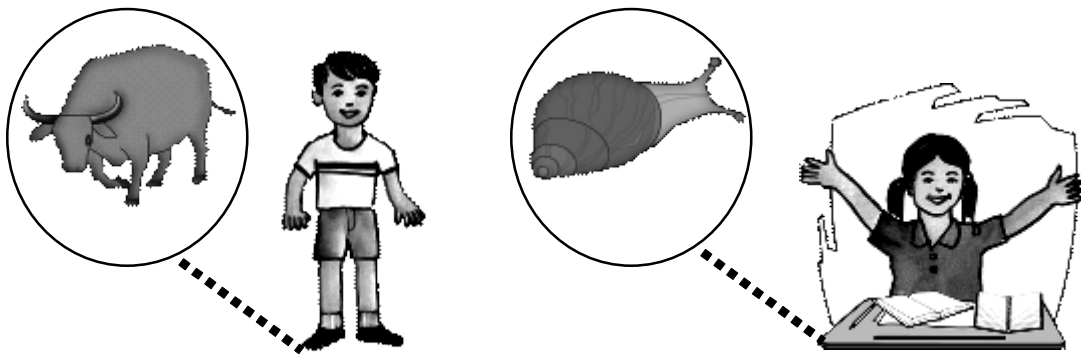
ang tawag sa mga bahandi sa kinaiyahan nga makita sa ibabaw ug ilalom sa tubig. Pananglit niini ang mga hayop nga nagpuyo sa tubig, perlas, tanom sa dagat, korales, ug uban pa.

Sulayi Kini

PAGBAROG kung ang imong makita nga hulagway usa ka bahandi sa yuta.

ITAAS ANG DUHA KA KAMOT kung ang imong makita usa ka bahandi sa tubig.

PAGLINGKOD dayon human isulti sa magtutudlo ang tamang tubag.

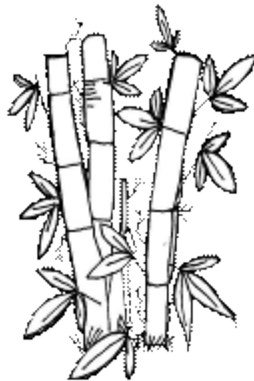

Paghanas

Isulat sa walang bahin sa imong papel ang mga bahandi sa yuta ug isulat sa toong bahin ang mga bahandi sa tubig.

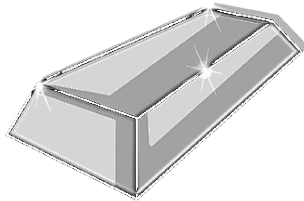
bangus

kawayan

kasag

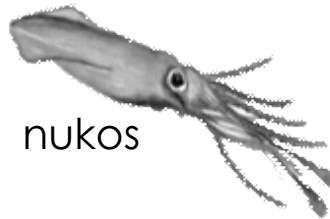
bareta sa bulawan

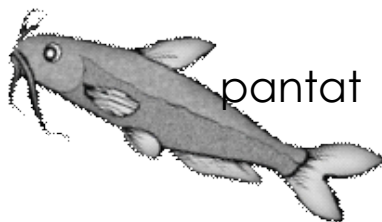
buaya

iring

nukos

pantat

wati

Pagtulun-an 3 : Mga Bahandi sa Kinaiyahan Gikan sa Hulma sa Yuta ug Tubig

Balik Lantaw

Sa unsang klase sa bahandi nahisakop ang mga musunod:

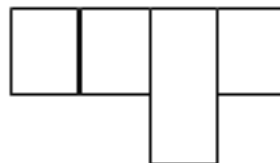
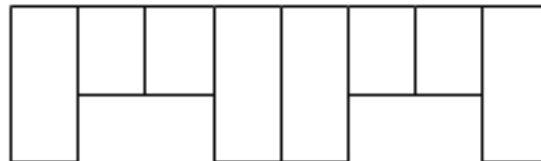
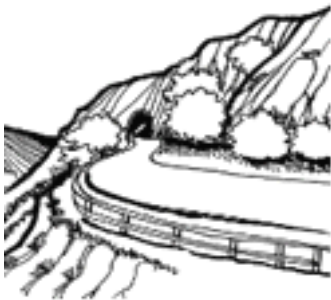
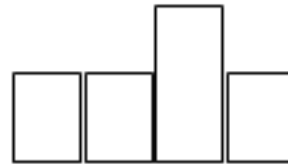
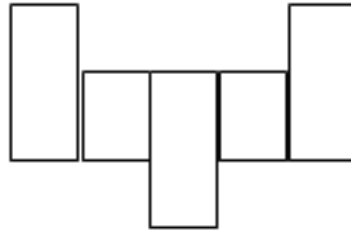
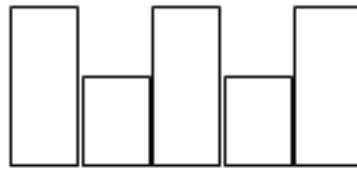

hilahila kanding bao pasayan sagbot

ok-ok bangus amigas sunoy tahong

Unsa ang ngalan niini nga hulma sa yuta ug tubig?

Buhata Kini

Kauban ang imong grupo, isulat sa **manila paper** ang mga bahandi sa kinaiyahan nga makita sa inyong nabunot nga hulma sa yuta o tubig.

Timan-i Kini

Ang matag hulma sa yuta ug tubig nagahatag og nagkandaiyang mga bahandi sa kinaiyahan.

Adunay mga bahandi nga makita lamang sa usa ka hulma sa yuta o tubig .

Adunay mga bahandi nga bisan sa unsang hulma sa yuta o tubig nimo makita.

Pagtulun-an 4 : Mga Produkto sa Komunidad

Balik Lantaw

Pagdibuho og tul-id nga linya gikan sa lingin tapad sa bahandi ngadto sa lingin tapad sa ngalan sa hulma sa yuta o tubig diin siya kasagaran makita.

bukid

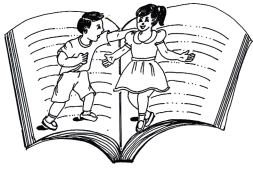
patag

suba

dagat

Pag-aghat

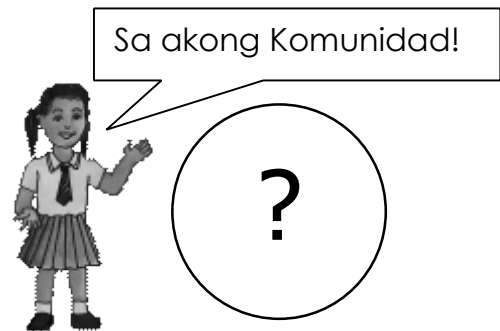
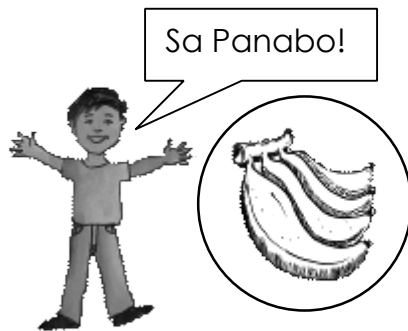
Paminaw sa usa ka istorya mahitungod sa dakong tabang sa saging diha sa pamilya ni Tatay Berto.

Pangandam sa tubag sa mga pangutana human sa istorya nga basahon sa imong magtutudlo.

Susiha Kini

Kung ang lungsod sa Panabo naay saging, unsa pod ang mga produkto sa imong komunidad?

Buhata Kini

Paminaw sa imong magtutudlo kon unsaon paghimo ang **Graphic Organizer**.

Isulat sa sulod sa matag lingin ang usa ka produkto sa imong komunidad. Dugangi ang mga lingin kung gikinahanglan.

Timan-i Kini

Ang produkto sa usa ka komunidad magdepende sa mga bahandi nga gihatag sa kinaiyahan.

Adunay mga komunidad nga nailhan sa ilang mga produkto sama sa bulad, sukang pinakurat, durian kendi, pinya, asukal ug uban pa.

Ang mga produkto maoy dakong tabang sa katawhan sa ilang pagpanginabuhi.

Sulayi Kini

Baliki ang **graphic organizer** sa inyong grupo.

Ila-ilaha ang mga produkto nga gikan sa bahandi sa kinaiyahan.

Paghanas

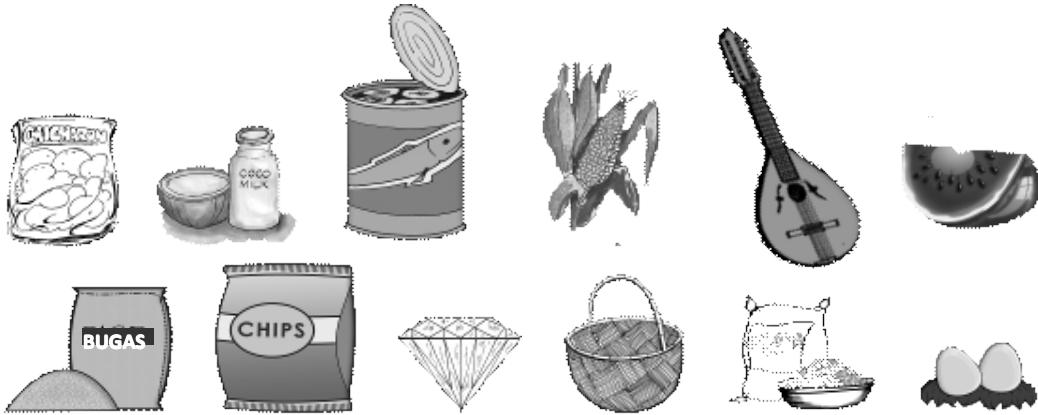
Pagdibuho og hulagway sa lima ka produkto sa imong komunidad nga gikan sa bahandi sa kinaiyahan.

Pagtulun-an 5 : Bahandi sa Kinaiyahan sa Komunidad

Balik Lantaw

Unsa ang mga produkto sa inyong komunidad nga gikan sa bahandi sa kinaiyahan?

Pag-aghat

Nakakita na ba ka og nindot kaayo nga paskin?
Unsa may imong nasabtan sa maong paskin?

Susiha Kini

Mga dapat bantayan ug hinumdoman sa paghimo og paskin:

1. mga produkto sa inyong komunidad
2. pagpakita og garbo sa mga bahandi sa kinaiyahan nga makita sa komunidad
3. kaanindot sa pagdibuho
4. angay ug limpyo nga pagkolor sa mga dibuho
5. paggamit sa espasyo sa papel

Buhata Kini

Kauban ang imong grupo, paghimo og usa ka paskin nga nagpakita sa inyong garbo sa mga produkto sa inyong komunidad nga gikan sa bahandi sa kinaiyahan.

Hinumdomi Kini

Ipasigarbo ang tanan, gamay man o dako, nga produkto sa imong komunidad labaw na kung kini gikan sa bahandi sa kinaiyahan.

Kini nga mga produkto mamahimong magpaila sa imong komunidad ngadto sa uban pang mga lugar.

Pagtulun-an 6 : Panginabuhi sa Komunidad

Buhata Kini

Magdula kita og **Buhat Ko, Tagnaon Mo.**

1. Naay artista sa atubangan sa klase.
2. Bantayi ninyo ang lihok sa artista para mahatagan mo og pasamblingay kung unsa ang buluhaton sa tawo nga ginapatagna.
3. Paunahay mo og tag-an. Ang grupo nga pinakadaghan og natagna maoy daog sa dula.

Andam na ba ka? Sugod na ta og dula!

Susiha Kini

Estudyuhi ang duha ka hulagway sa ubos.

1

2

Unsay mahitabo sa kinabuhi sa tawo sa unang hulagway? Sa ikaduha?

Unsa kaimportante ang panginabuhi sa tawo?

Nganong nangingahnglan man ang tawo sa kwarta o salapi? Pwera sa salapi, unsa pay benepisyo nga makuha gikan sa panginabuhi?

Mamatay ba ang tawo kung walay panginabuhi? Ngano man?

Hinumdomi Kini

Ang **panginabuhi** maoy tawag sa pagpanarbaho, pagpangempleyo o paglihok sa tawo aron

makadawat og baylo nga benepisyo sama sa suhol, pagkaon, sweldo ug uban pa.

Pananglit sa panginabuhi mao ang *pagtudlo sa eskwelahan, panagat, pag-uma, pamanday, pangisda, pagpaninda, pagmaneho* ug uban pa.

Sulayi Kini

Unsa ang panginabuhi sa imong pamilya? Sa imong silingan? Sa imong komunidad?

Unsa ang gusto nimong panginabuhi pag-abot sa panahon? Nganong kini man ang imong gusto?

Unsa man ang imong buhaton aron matuman gayud ang imong gustong panginabuhi?

Paghanas

Ila-ilaha ang mga panginabuhi sa matag hulagway. Isulat sa imong papel ang panginabuhi nga makita sa imong komunidad.

Pagtulun-an 7 : Koneksyon sa Panginabuhi ug Palibot

Pag-aghat

Manganta kita ug “Maestra Bisan Asa”. Gamiton nato ang tono sa “Dinhi Malipayon, Didto Malipayon”.

MAESTRA BISAN ASA

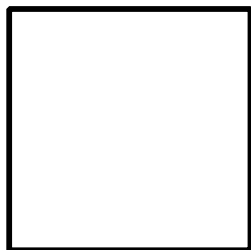
Dinhi may maestra
Didto may maestra
Bisan asa makit-an siya
Musaka sa bukid
Mubaktas sa patag
Bisan asa adtoon niya

Buhata Kini

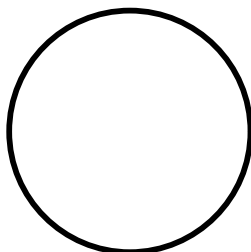
Paminaw sa inyong magtutudlo kay iyang ipasabot kung unsaon paghimo sa buluhaton.

Tubaga ang musunod nga mga pangutana. Isulat ang inyong tubag sa sulod sa porma nga inyong gidibuho sa **manila paper**.

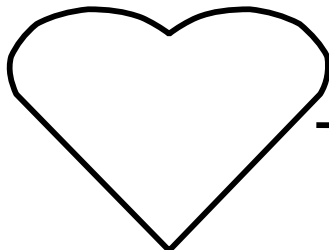

Ipapilit sa sulod ani nga porma ang hulagway nga inyong nabunot. Sa ubos sa hulagway, isulat ang tubag sa pangutana:

Unsang klaseng panginabuhi ang naa sa hulagway?

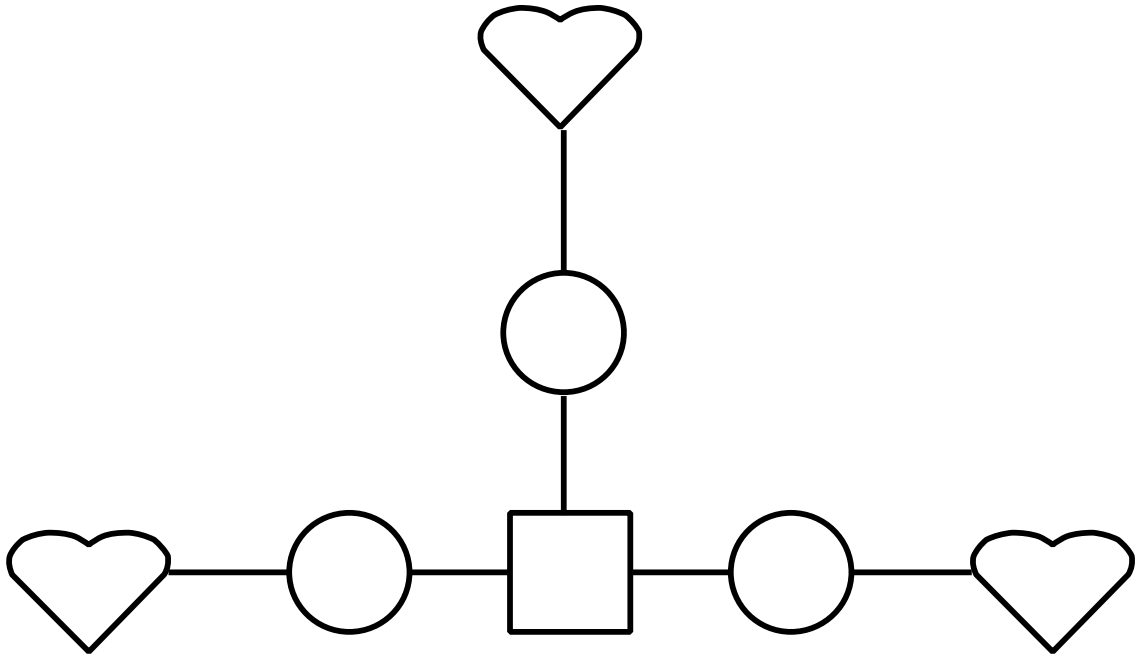
Asa kasagaran makita ang maong panginabuhi?

Nganong didto man sila kasagaran makita?

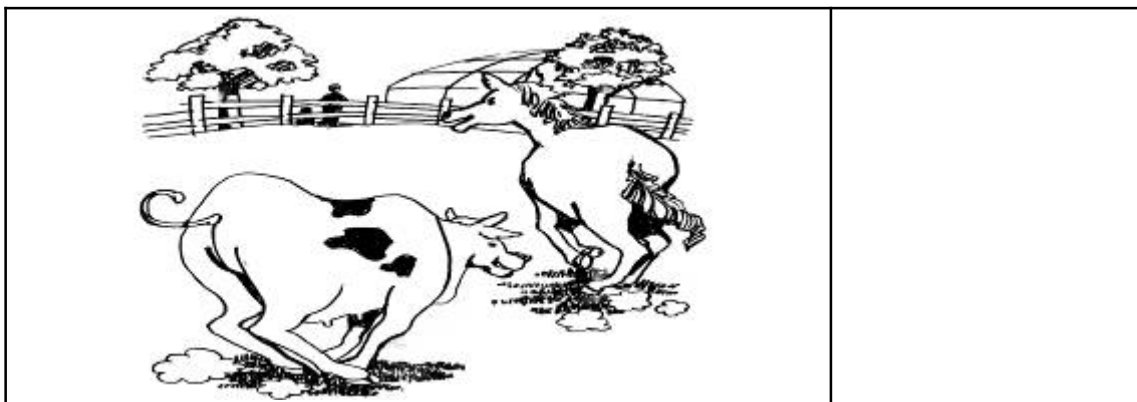
Kung makita pa ang panginabuhi sa ubang dapit o palibot, paghimo na pud og pormang lingin ug pormang kasingkasing sumpay gihapon sa hulagway nga naa sa kahon. Pananglitan:

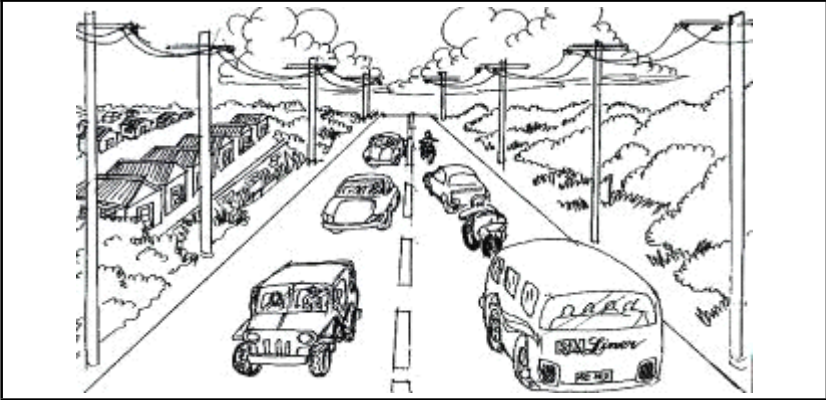
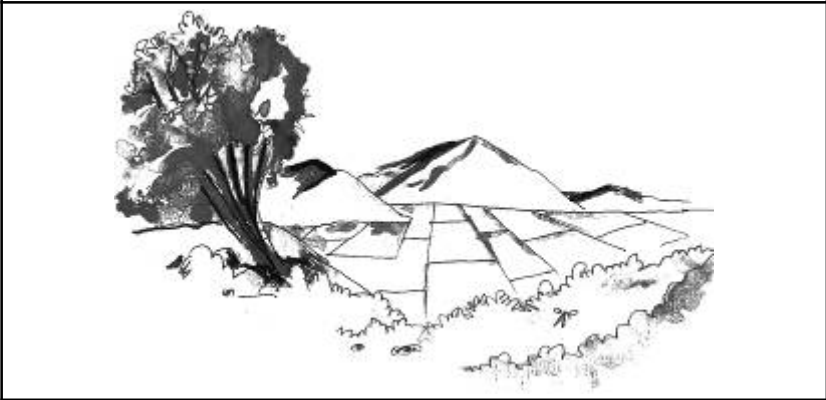
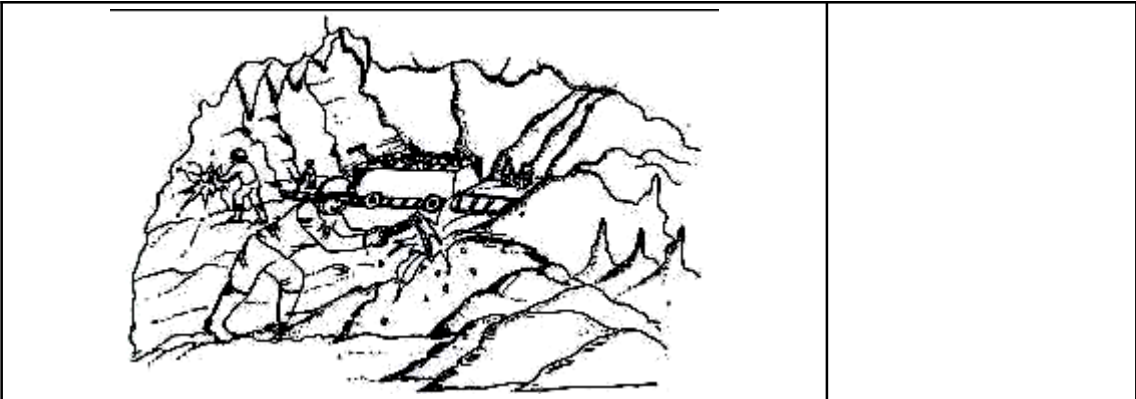
Gamita nga sumbanan ang mosunod nga hulagway.

Sulayi Kini

Naa sa walang bahin ang hulagway sa komunidad.
Sa tuong bahin, pagsulat og tulo (3) ka panginabuhi
nga kasagaran makita dinhi.

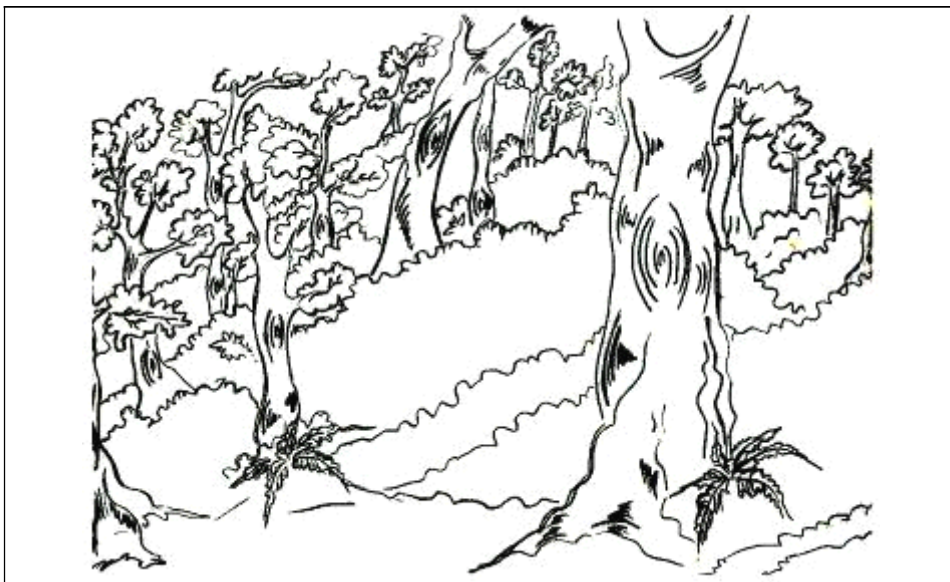
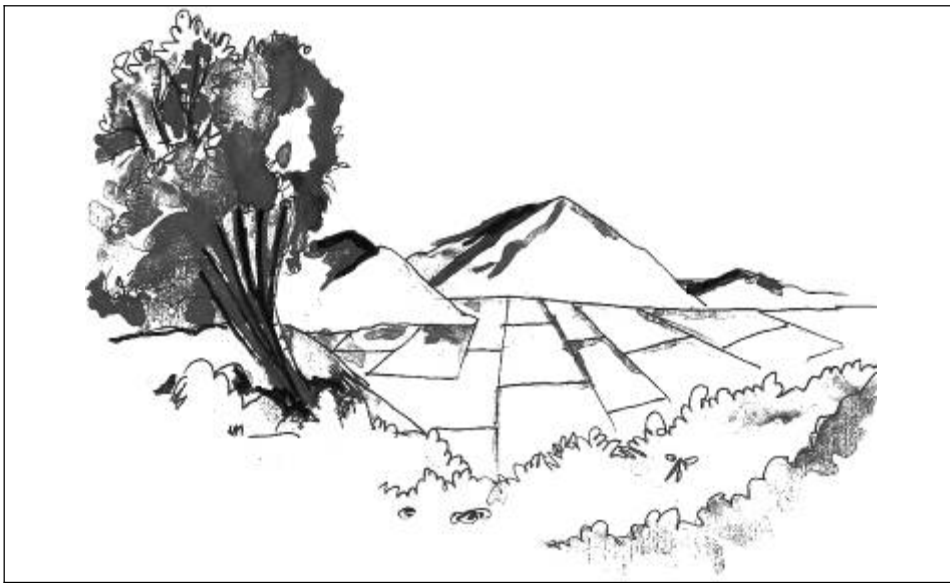

Pagtulun-an 8 : Sugilanon sa Nanginabuhi

Balik Lantaw

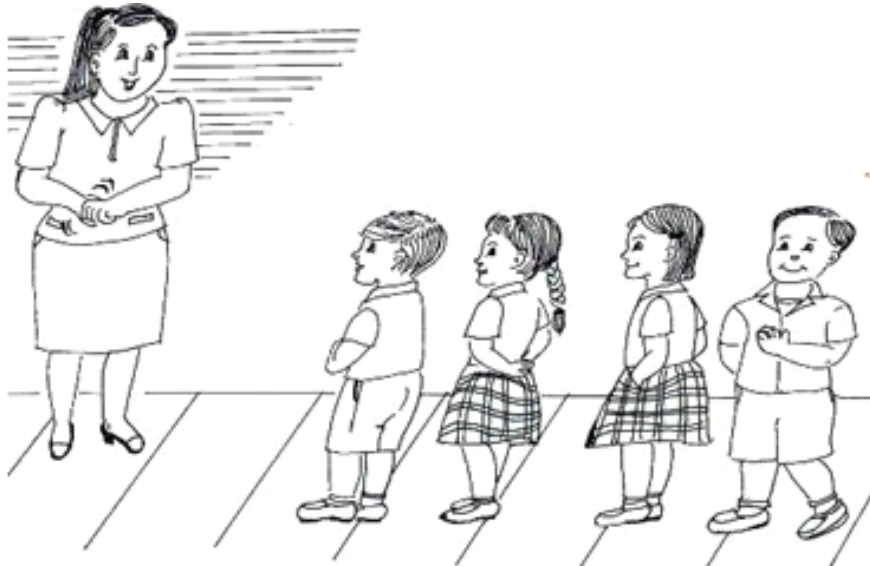
Unsa ang kasagarang panginabuhi sa mga lumulupyo niining mga lugara?

Susiha Kini

Naa tay bisita karon. Ipakita ang imong tam-is nga pahiyom. Ila-ilaha siya.

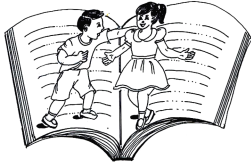
Buhata Kini

Naila-ila na ba nimo ang atong bisita?

Lingkod ug paminawa ang pagsaysay niya sa iyang mga kasinatian sa pagpanginabuhi.

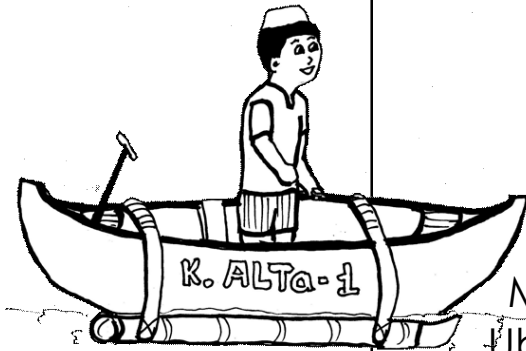
Andama ang imong kaugalingon sa pagtubag sa mga pangutana pagkahuman sa pagsaysay sa atong bisita.

Pagtulun-an 9 : Epekto sa Panginabuhi sa Pamilya ug Komunidad

Pag-aghat

Basaha ang balak.

PANGINABUHI SA PAMILYA

Dako nakong garbo
Isulti ko kaninyo
Si Tatay ug si Nanay
Naningkamot sa pagpanarbaho

Si Tatay mangisda
Sa dagat o sapa
Mga nakuhang isda
Si Nanay mobaligya

Halin sa isda
Makatabang og dako
Ubang panginahanglan
Maanaa kanamo

Unsa ang panginabuhi sa pamilya?

Unsa ang trabaho ni Tatay? Ni Nanay?

Nganong makatabang og dako ang halin sa isda?

Unsa kaha ang ubang panginahanglan sa pamilya?

Unsa kaha ang mahitabo kung walay panginabuhi ang pamilya?

Buhata Kini

Uban sa imong grupo, paghisgot kamo sa mga epekto sa naay panginabuhi o walay panginabuhi sa pamilya ug komunidad. Isulat ang inyong tubag sa **manila paper**.

	Epekto sa Pamilya	Epekto sa Komunidad
Naay Panginabuhi	1.	2.
Walay Panginabuhi	3.	4.

Timan-i Kini

Ang panginabuhi dakong tabang sa inadlaw-adlaw nga pagpaningkamot nga makabaton og maayong pagpanginabuhi ang usa ka pamilya.

Sa kamahal sa mga palaliton karon, kinahanglan nga magtinabangay na ang tanang mga hamtong nga miyembro sa pamilya sa pagpanginabuhi aron masustentohan ang mga galastuhon sa pamilya.

Ang kita gikan sa maong panginabuhi maoy gamiton sa pagbayad sa konsumo sa kuryente ug tubig, pagpalit sa bugas, sud-an, sabon, asukal, sinina, ug sa uban pang panginahanglan sa tibuok pamilya.

Paghanas

Pagdibuho sa imong papel og nawong nga nagngisi kung **Tama** ang gisulti sa hugpulong. Pagdibuho usab og nawong nga nagmug-ot kung **Mali** ang ginasulti sa hugpulong.

TAMA =

MALI =

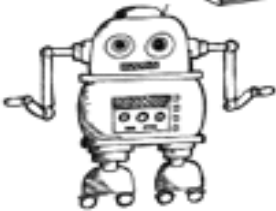
1. Malipayon ang pamilya nga adunay panginabuhi.
2. Mapalit ang bisan unsang panginahanglan sa pamilyang walay panginabuhi.
3. Kung walay panginabuhi, walay kakuhaan og panggasto sa panginahanglan sa pamilya.
4. Maka-eskwela sa maayong tulunghaan ang mga anak sa pamilya nga adunay panginabuhi.
5. Walay igong kwarta ang pamilyang walay panginabuhi.

Pagtulun-an 10 : Sukaranong Panginahanglan sa Pamilya

Pag-aghat

Unsa ang ngalan sa mosunod nga mga butang?

Susiha Kini

Sa mga butang nga inyong nakita, unsa ang imong mga gipanag-iya sa pagkakaran? Unsa usab ang wala?

Unsa imong bation kung tanan kini ihatag kanimo? Gikinahanglan ba nimo ning tanan? Ngano man?

Buhata Kini

Uban sa imong grupo, isulat sa **manila paper** ang lima (5) ka mga butang nga kinahanglan kayo sa pamilya aron mabuhi.

Timan-i Kini

Ang pagkaon, sinina, kapasilungan, tambal ug tubig ang mga sukaranong panginahanglan sa usa ka pamilya aron mabuhi.

Dugang niini, kinahanglan usab ang maayong edukasyon, kahimsog sa panglawas ug proteksyon sa kinabuhi ug panginabuhi.

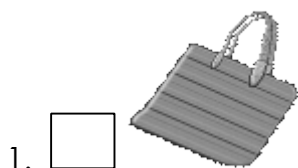
Aron mahatag kini nga mga panginahanglan, makatabang og dako kung adunay maayong panginabuhi ang usa ka pamilya.

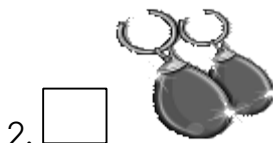
Paghanas

Biktima ang kasikbit ninyong lugar sa usa ka bagyo. Nangayo sila og mga donasyon. Asa sa mga musunod nga butang ang pwede nimo ihatag para tubagon ang ilang panginahanglan?

Butangi og tsek (✓) ang butang nga angay ihatag.

bag

aritos

sando

tubig

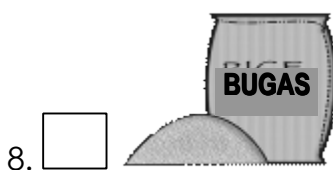
purol

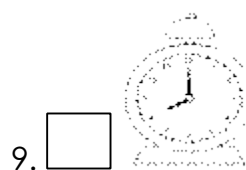
sardinas

libro

bugas

orasan

Pagtulun-an 11 : Yanong Badyet sa Pamilya

Balik Lantaw

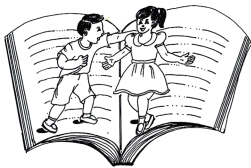
Manganta kita isip paghinumdom sa nakat-unan.

PANGINAHANGLAN SA PAMILYA

Ang akong pamilya
Dunay panginahanglan
Bugas, tubig, sud-an
Balay silonganan

Sinina ug tambal
Dili gyud hikalimtan
Himsog, nalipay ang tanan!

Unsa ang mga panginahanglan sa pamilya nga nahisgotan sa kanta?

Pag-aghat

Naa ba kay balon nga kwarta? Pila man?

Unsa ang imong paliton niini?

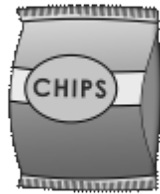
Buhata Kini

Gihatagan kamo og balon nga 20.00. Pagpili gikan sa mosunod nga mga baligya ug ilista sa papel o **manila paper** ang inyong paliton, ang presyo niini ug sumadaha pagkahuman. Kinahanglan dili kamo molampas sa inyong balon.

Juice

6.00

sitsirya

5.00

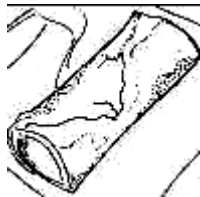
ice cream

3.00

biskwit

5.00

turon

3.00

tubig

6.00

maruya

3.00

kendi

1.00

Sundoga ninyo ang sumbanaan sa mosunod nga panid ug isulat ang inyong tubag sa **manila paper**.

BALON SA USA KA ADLAW = 20.00	
Ngalan sa paliton	Presyo
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
SUMADA	
Sobra, kung naa.	

Tan-awa ang inyong listahan. Kabalo ba mo unsay tawag niini?

Gitawag kini og 'badyet'.

Unsa ang buot ipasabot sa 'badyet'?

Timan-i Kini

Badyet ang tawag sa usa ka listahan sa mga planong gastohan nga dili molapas sa gibanabana nga kita.

Sulayi Kini

Yanong Badyet sa Pamilya

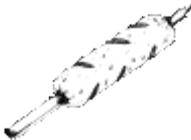

Adunay 150.00 nga gigahin alang sa pagkaon sa imong pamilya sa usa ka adlaw. Unsaon man kini nimo og pagbahin-bahin?

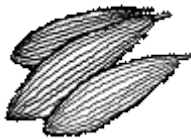

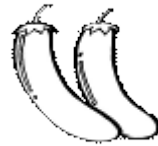

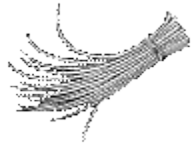

Tan-awa ang mga hulagway ug presyo sa mga palaliton sa sunod nga panid aron ka magiyahan.

Buhati og badyet ang para sa pamahaw, paniudto ug panihapon sa imong pamilya.

Isulat ang imong badyet sa usa ka papel. Gamita ang giya sa nagsunod nga panid.

LISTAHAN UG PRESYO SA PAGKAON

 bugas 30.00/kilo	 itlog 4.00/buok	 hotdog 5.00/buok	 gatas 20.00/pakete
 bulad 40.00/kilo	 isda 50.00/kilo	 karne 150.00/kilo	 manok 120.00/kilo

 <p>palya 5.00/buok</p>	 <p>saging 1.00/buok</p>	 <p>sardinas 10.00/lata</p>	 <p>karots 20.00/kilo</p>
 <p>mais 5.00/buok</p>	 <p>kasag 50.00/buok</p>	 <p>kape 5.00/buok</p>	 <p>talong 10.00/kilo</p>
 <p>sorbete 3.00/apa</p>	 <p>kamote 8.00/kilo</p>	 <p>asin 2.00/baso</p>	 <p>batong 5.00/bugkos</p>
 <p>tubig 5.00/botelya</p>	 <p>suka 8.00/botelya</p>	 <p>tahong 10.00/plato</p>	 <p>kamatis 10.00/kilo</p>
 <p>kalbasa 5.00/hiwa</p>	 <p>mantika 15.00/lapad</p>	 <p>tangkong 5.00/bugkos</p>	 <p>toyo 8.00/lapad</p>

GIYA SA PAGHIMO OG BADYET

Gigahin nga badyet: _____ 150.00

Pila ang miyembro sa pamilya? _____

Unsa imong paliton?	Unsa kadaghan imong paliton?	Pila man ang bayrunon?
Pamahaw:		
1.		
2.		
3.		
4.		
Paniudto:		
1.		
2.		
3.		
4.		
Panihapon:		
1.		
2.		
3.		
4.		
SUMADA		
Sobra sa kwarta		

Pagtulun-an 12 : Panginabuhi ug Panginahanglan sa Pamilya

Pag-aghat

Unsa ang mga panginahanglan sa pamilya nga klarong nahatag sa mga ginikanan sa ilang pamilya?

Unsay kapareho o kalahian sa maong pamilya ug sa imong pamilya?

Buhata Kini

Paghimo og usa ka gamay nga paskin (**poster**) gamit ang limpyo nga **coupon bond**.

Isulat sa tunga sa imong paskin ang tubag niining pangutana.

Nganong gikinahanglan ang panginabuhi?

Ayaw kalimot sa pagdibuho ug mga disenyo nga angay sa imong tubag. Kolori kini og tarong.

Timan-i Kini

Ang panginabuhi sa pamilya, hilabi na sa mga ginikanan, mahinungdanon kaayo alang sa pagsuporta sa mga panginahanglan sa pamilya.

Kung gamay ang kita gikan sa maong panginabuhi, limitado usab ang masuportahan nga panginahanglan.

Tungod niini, importante kaayo ang pag-badyet aron mapasigoan ang maong kita.